TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2009. gada 4. jūnijā *

Lieta C-285/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Cour de cassation* (Francija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 24. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 30. jūnijā, tiesvedībā

Moteurs Leroy Somer

pret

Dalkia France,

Ace Europe.

* Tiesvedības valoda — franču.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*] (referents), tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*], A. Ticano [*A. Tizzano*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] un Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*],

ģenerāladvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Moteurs Leroy Somer*, ko pārstāv *SCP* F. Rošeto [*F. Rocheteau*] un K. Uzans-Sarano [*C. Uzan-Sarano*], *avocat*,

— *Dalkia France* un *Ace Europe*, ko pārstāv *SCP Coutard* [Kutārs] — *Mayer* — *Munier-Apaire*, *avocat*,

— Francijas valdības vārdā — Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un R. Lūsli-Suransa [*R. Loosli-Surrans*], pārstāvji,

— Spānijas valdības vārdā — H. Lopess-Medels Baskoness [*J. López-Medel Bascones*], pārstāvis,

— Austrijas valdības vārdā — K. Pezendorfere [*C. Pesendorfer*], pārstāve,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — G. Vilmss [*G. Wilms*] un Ž. B. Leņelo [*J.-B. Laignelot*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1985. gada 25. jūlija Direktīvas 85/374/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz atbildību par produktiem ar trūkumiem (OV L 210, 29. lpp.) 9. un 13. pantu.

2 Šis lūgums radās saistībā ar prāvu starp sabiedrību *Moteurs Leroy Somer*, no vienas puses, un sabiedrībām *Dalkia France* un *Ace Europe*, no otras puses, par atbildību atlīdzināt kaitējumu, kas radies, slimnīcā aizdegoties elektrības ģeneratoram, jo bija pārkarsis [*Moteurs Leroy Somer*] ražots maiņstrāvas ģenerators.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Direktīvas 85/374 devītā un astoņpadsmitā apsvēruma redakcija ir šāda:

"tā kā patērētāja aizsardzības labad vajadzīga kompensācija nāves gadījumā un par miesas bojājumiem, kā arī kompensācija par īpašumam nodarīto kaitējumu; tā kā pēdējā minētā aizsardzība tomēr būtu jāierobežo, attiecinot to tikai uz precēm personīgai lietošanai vai personīgam patēriņam [..];

[..]

tā kā saskaņošana, kas izriet no šīs direktīvas pašreizējā stadijā, nevar būt pilnīga, bet ar to tiek uzsākta pilnīgāka saskaņošana; tā kā tādēļ ir vajadzīgs, lai Padome par šīs direktīvas piemērošanu no Komisijas regulāri saņemtu ziņojumus, kuriem atkarībā no apstākļiem pievienoti attiecīgi priekšlikumi."

4 Saskaņā ar Direktīvas 85/374 1. pantu "ražotājs ir atbildīgs par kaitējumu, kuru izraisījis viņa produkta trūkums".

5 Atbilstoši šīs direktīvas 4. pantam "aizskartajai personai [cietušajam] ir jāpierāda kaitējuma un trūkuma esamība un cēloņsakarība starp tiem".

6 Minētās direktīvas 9. pantā ir paredzēts:

"Direktīvas 1. pantā "kaitējums" nozīmē:

a) kaitējumu, kuru izraisījusi nāve vai miesas bojājumi;

b) jebkuras tādas īpašuma daļas bojājumu vai iznīcināšanu, kura nav pats produkts ar trūkumiem un kuras zemākā robežvērtība ir [EUR] 500, ar noteikumu, ka minētā īpašuma daļa:

i) ir tāda, kas parasti paredzēta privātai lietošanai vai patēriņam,

un

ii) šis pants neierobežo valsts tiesību aktus, kas attiecas uz nemateriāliem zaudējumiem.

Šis pants neierobežo valsts tiesību aktus, kas attiecas uz nemateriāliem zaudējumiem."

7 Šīs pašas direktīvas 13. panta redakcija ir šāda:

"Šī direktīva neietekmē nekādas tiesības, kuras aizskartajai personai [cietušajam] var būt saskaņā ar tiesību normām par līgumisko un ārpuslīgumisko atbildību vai saskaņā ar īpašu atbildības sistēmu, kas pastāv laikā, kad paziņota šī direktīva."

Valsts tiesiskais regulējums

8 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka saskaņā ar Francijas tiesībām vai pastāvīgo judikatūru cietušajam tiek ļauts pieprasīt atlīdzību par kaitējumu, kas nodarīts lietai, kura paredzēta lietošanai profesionālām vajadzībām un kura tiek šādām vajadzībām lietota, ja attiecīgais cietušais vienīgi pierāda kaitējumu, preces trūkumu un cēloņsakarību starp attiecīgo trūkumu un kaitējumu.

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

9 Elektrības ģenerators, ko sabiedrība *Wartsila* 1995. gadā uzstādīja slimnīcā Lionā, aizdegās, jo tika pārkarsēts *Moteurs Leroy Somer* ražotais un tās 1994. gadā brīvā apgrozībā laistais maiņstrāvas ģenerators.

10 *Dalkia France*, kas bija atbildīga par šīs ierīces apkopi, un tās apdrošināšanas sabiedrība *Ace Europe* atlīdzināja slimnīcai šī nelaimes gadījuma dēļ nodarīto kaitējumu un, pārņemdamas slimnīcas prasījuma tiesības, cēla regresa prasību pret *Moteurs Leroy Somer*.

11 Ar 2006. gada 7. decembra spriedumu *Cour d'appel de Lyon* [Lionas Apelācijas tiesa] atzina, ka *Moteurs Leroy Somer* nav izpildījusi ar drošību saistītus pienākumus, un piesprieda tai samaksāt *Dalkia France* EUR 320 143,03 un *Ace Europe* — EUR 229 107.

12 Iesniedzējtiesā *Moteurs Leroy Somer* it īpaši uzsvēra, ka pienākums rūpēties par drošību, kas, vispirmām kārtām, gulstas uz visiem profesionālajiem pārdevējiem, neaptver kaitējumu, kas nodarīts lietām, kuras paredzētas izmantošanai profesionālām vajadzībām un kuras cietušais izmantojis savām profesionālajām vajadzībām. Piespriezdama sabiedrībai *Moteurs Leroy Somer* samaksāt atlīdzību par tikai un vienīgi mantisku kaitējumu, kas nodarīts ģeneratoram, kuru slimnīca pasūtījusi savas profesionālās darbības vajadzībām, *Cour d'appel de Lyon* ir pārkāpusi atbilstoši Direktīvai 85/374 interpretētos Civilkodeksa 1603. panta noteikumus.

13 Uzskatīdama par vajadzīgu interpretēt Direktīvu 85/374 lēmuma pieņemšanai lietā, kas ir tās izskatīšanā, *Cour de cassation* [Kasācijas tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un Tiesai uzdot šādu prejudiciālo jautājumu:

"Vai Direktīvas 85/374 9. un 13. pants nepieļauj tādu valsts tiesību aktu vai valsts pastāvīgās judikatūras interpretāciju, saskaņā ar kuru cietušajam tiek ļauts pieprasīt atlīdzību par kaitējumu, kas nodarīts lietai, kura paredzēta lietošanai profesionālām vajadzībām un kura tiek šādām vajadzībām lietota, ja attiecīgais cietušais vienīgi pierāda kaitējumu, preces trūkumu un cēloņsakarību starp attiecīgo trūkumu un kaitējumu?"

Par prejudiciālo jautājumu

14 Ar savu jautājumu *Cour de cassation* būtībā jautā, vai ar Direktīvu 85/374 netiek pieļauta valsts tiesību interpretācija vai valsts pastāvīgās judikatūras piemērošana, saskaņā ar kuru cietušajam tiek ļauts pieprasīt atlīdzību par kaitējumu, kas nodarīts lietai, kura paredzēta lietošanai profesionālām vajadzībām un kura tiek šādām vajadzībām lietota, ja attiecīgais cietušais vienīgi pierāda kaitējumu, preces trūkumu un cēloņsakarību starp attiecīgo trūkumu un kaitējumu.

15 Direktīvas 85/374 9. pantā jēdziens "kaitējums" ir definēts šīs direktīvas 1. panta izpratnē, saskaņā ar kuru "ražotājs ir atbildīgs par kaitējumu, kuru izraisījis viņa produkta trūkums".

16 Atbilstoši šim 9. pantam minētais jēdziens papildus kaitējumam, kuru izraisījusi nāve vai miesas bojājumi, attiecas arī uz jebkuras tādas īpašuma daļas bojājumu vai iznīcināšanu, kura nav pats produkts ar trūkumiem un kuras zemākā robežvērtība ir EUR 500, ar noteikumu, ka minētā īpašuma daļa ir tāda, kas parasti paredzēta privātai lietošanai vai patēriņam.

17 Tādējādi ir jāatzīst, ka uz tādu kā pamata lietā minēto kaitējumu, kas nodarīts lietai, kura paredzēta lietošanai profesionālām vajadzībām un kura tiek šādām vajadzībām lietota, neattiecas jēdziens "kaitējums" Direktīvas 85/374 izpratnē un tādējādi nevar būt pamats ražotāja atbildībai saskaņā ar šīs direktīvas 1. pantu.

18 Savos Tiesai iesniegtajos apsvērumos *Moteurs Leroy Somer* norāda, ka ar Direktīvu 85/374 ieviestajā atbildības sistēmā neparedzot atbildību par kaitējuma nodarīšanu lietai, kura paredzēta lietošanai profesionālām vajadzībām un kura tiek šādām vajadzībām lietota, dalībvalstīm tiek liegts attiecībā uz šo kaitējumu paredzēt atbildības

tiesisko regulējumu, kam ir tāds pats pamats kā ar šo direktīvu ieviestajam, proti, tikai, ja ir pierādīts kaitējums, preces trūkums un cēloņsakarība starp attiecīgo trūkumu un kaitējumu.

19 Šajā sakarā jāatzīst, ka tāds kā pamata lietā minētais regulējums cietušā iespēju pieprasīt atlīdzību par kaitējumu, kas nodarīts lietai, kura paredzēta lietošanai profesionālām vajadzībām un kura tiek šādām vajadzībām lietota, pakārto pierādījumu iesniegšanas prasībām, kas paredzētas Direktīvas 85/374 4. pantā, proti, ja cietušais pierāda kaitējumu, preces trūkumu un cēloņsakarību starp attiecīgo trūkumu un kaitējumu.

20 Tāpat nav šaubu, ka Tiesa ir nospriedusi, ka dalībvalsts diskrecionārās varas robežas, reglamentējot atbildību par produktiem ar trūkumiem, pilnībā nosaka pati Direktīva 85/374 un tās ir atvasināmas no tās formulējuma, mērķa un struktūras (2006. gada 10. janvāra spriedums lietā C-402/03 *Skov* un *Bilka*, Krājums, I-199. lpp., 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

21 Šajā sakarā Tiesa secināja, ka Direktīvas 85/374 mērķis jomā, ko tā reglamentē, ir panākt pilnīgu dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu saskaņošanu (iepriekš minētais spriedums lietā *Skov* un *Bilka*, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

22 Tāpat ir skaidrs, ka Tiesa nosprieda, ka Direktīvas 85/374 13. pantu, saskaņā ar kuru tā neietekmē nekādas tiesības, kuras cietušajam var būt saskaņā ar tiesību normām par līgumisko un ārpuslīgumisko atbildību vai saskaņā ar īpašu atbildības sistēmu, kas pastāv laikā, kad paziņota šī direktīva, nevarētu interpretēt kā tādu, kas dod dalībvalstīm iespēju saglabāt tāda veida vispārējās atbildības par produktiem ar trūkumiem sistēmu, kura atšķiras no minētajā direktīvā paredzētās sistēmas (iepriekš minētais spriedums lietā *Skov* un *Bilka*, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

23 Turklāt Tiesa nosprieda, ka Direktīvas 85/374 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka šīs direktīvas īstenotā sistēma neliedz piemērot citus līgumiskās vai ārpuslīgumiskās atbildības veidus, ja šādai atbildībai ir tāds atšķirīgs pamats kā garantija attiecībā uz slēptiem trūkumiem vai vaina (iepriekš minētais spriedums lietā *Skov* un *Bilka*, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

24 Tomēr ar Direktīvu 85/374 varētu nepieļaut tādu kā pamata lietā minēto tiesisko regulējumu ar nosacījumu, ka uz šo regulējumu attiecas minētās direktīvas piemērošanas joma.

25 Faktiski ja arī — kā jau minēts iepriekš šī sprieduma 21. punktā — Direktīvas 85/374 mērķis jomā, ko tā reglamentē, ir panākt pilnīgu dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu saskaņošanu, ar to — kā tas izriet no tās astoņpadsmitā apsvēruma — pilnīgi papildus minētās jomas nevar saskaņot atbildības jautājumus par produktiem ar trūkumiem.

26 Kā to savos Tiesai iesniegtajos apsvērumos norādījusi *Dalkia France* un *Ace Europe*, Francijas valdība, Austrijas valdība un Komisija, tad uz tādu kā pamata lietā minēto atbildības regulējumu neattiecas Direktīvas 85/374 piemērošanas joma.

27 Faktiski gan no Direktīvas 85/374 formulējuma, gan struktūras, proti, tās 1. un 9. panta, kā arī devītā apsvēruma izriet, ka kaitējuma, kas nodarīts lietai, kura paredzēta lietošanai profesionālām vajadzībām un kura tiek šādām vajadzībām lietota, atlīdzināšana nav iekļauta ar šo direktīvu noregulētajos gadījumos, jo uz šādu kaitējumu — kā tas konstatēts šī sprieduma 17. punktā — neattiecas jēdziens "kaitējums" Direktīvas 85/374 1. panta izpratnē, kurš sīkāk paskaidrots tās 9. pantā.

28 Tādējādi ir jāatzīst, ka kaitējuma, kas nodarīts lietai, kura paredzēta lietošanai profesionālām vajadzībām un kura tiek šādām vajadzībām lietota, atlīdzināšana nav iekļauta Direktīvas 85/374 piemērošanas jomā.

29 Šādu interpretāciju neapšauba fakts, ka Direktīvas 85/374 mērķis — kā tas izriet no tās pirmā apsvēruma un Tiesas judikatūras (2002. gada 25. aprīļa spriedumi lietās C-52/00 Komisija/Francija, *Recueil*, I-3827. lpp., 17. punkts; C-154/00 Komisija/Grieķija, *Recueil*, I-3879. lpp., 13. punkts, un C-183/00 *González Sánchez*, *Recueil*, I-3901. lpp., 26. punkts) — ir ne tikai izvairīties no atšķirīga patērētāja aizsardzības līmeņa, bet arī nodrošināt neizkropļotu konkurenci uzņēmēju vidū un atvieglot preču brīvu apriti.

30 Tik tiešām, no Direktīvas 85/374 formulējuma nekas neļauj secināt, ka Kopienu likumdevējs, aprobežodamies ar kaitējuma atlīdzināšanu saskaņā ar šo direktīvu par lietām, kuras paredzētas privātai lietošanai vai patēriņam, lai nodrošinātu neizkropļotu konkurenci un preču brīvu apriti, ir liedzis dalībvalstīm paredzēt atbildības tiesisko regulējumu, kas atbilst ar šo direktīvu ieviestajam, par kaitējuma atlīdzinājumu lietai, kura paredzēta lietošanai profesionālām vajadzībām un kura tiek šādām vajadzībām lietota.

31 Tā kā ar Direktīvu 85/374 panāktā saskaņošana neattiecas uz kaitējuma atlīdzināšanu lietai, kura paredzēta lietošanai profesionālām vajadzībām un kura tiek šādām vajadzībām lietota, tad šī direktīva nekavē dalībvalsti tiktāl paredzēt regulējumu par atbildību, kas atbilst ar šo direktīvu ieviestajam.

32 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 85/374 ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek pieļauta valsts tiesību interpretācija vai valsts pastāvīgās judikatūras piemērošana, saskaņā ar kuru cietušajam tiek ļauts pieprasīt atlīdzību par kaitējumu, kas nodarīts lietai, kura paredzēta lietošanai profesionālām

vajadzībām un kura tiek šādām vajadzībām lietota, ja attiecīgais cietušais vienīgi pierāda kaitējumu, preces trūkumu un cēloņsakarību starp attiecīgo trūkumu un kaitējumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

33 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Padomes 1985. gada 25. jūlija Direktīva 85/374/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz atbildību par produktiem ar trūkumiem ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek pieļauta valsts tiesību interpretācija vai valsts pastāvīgās judikatūras piemērošana, saskaņā ar kuru cietušajam tiek ļauts pieprasīt atlīdzību par kaitējumu, kas nodarīts lietai, kura paredzēta lietošanai profesionālām vajadzībām un kura tiek šādām vajadzībām lietota, ja attiecīgais cietušais vienīgi pierāda kaitējumu, preces trūkumu un cēloņsakarību starp attiecīgo trūkumu un kaitējumu.

[Paraksti]